гв. Авиз: 7 р. въ нед.
Бмы Нов. г.
г-на А. Гринберга.

Latweeschu Awises.

Isnahk 5 reises nedeld. ○ 93. gada gahjums.

Maksà
Abonejotîs sanemot
par 1 gadu . . . 3 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . . . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . . . — „ 60 „
par 1 mehnesi . . — „ 35 „

Maksà par pasu pesuhtot un pilsehtâ mahjà pesuhtot:
par 1 gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 80 „
par 1/4 gadu . . — „ 90 „
par 2 mehnescheem — „ 60 „

Maksà uz ahrsemem:
par 1 gadu . . . 10 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 5 „ 50 „
par 1/4 gadu . . 3 „ 30 „
par 1 mehnesi . . 1 „ 60 „

Sludinajumi maksà: par sihmi rakstu rind. 10 k., 1. puse n. tetsâ 80 k.

Adresei maina maksà 10 kap.

Numurs maksà 1 kap.

Redakcija un eksperdicija: Jelgawa, Katoļu eelà Nr. 44. Telefons 981.

Kontoris: Rigâ, Pils eelà 10. Telefons 5280. Poste kastite 284

Nr. 324. **Otrdeen, 2. dezembrî.** **1914.**

Latweeschu Awises

ar 1915. gadu ussahk sawu 94. gada gahjumu.
(Sk. sludinajumos)

Swarigakais no futura.

Wahzu kolonisazija no juristu weedokla.
Laiks domat par nahkotni!
Wina Majestate Kunigs un Keisars Tislisâ.
Winas Majestates Kundses un Keisareenes zelojums uz Maskawu.
Mahsu kara spehku fronte pret Wahziju un Austro-Ungariju.
Karsch pret Turziju.
Kara laiks Franzijâ un Belgijâ.

Wahzu kolonisazija no juristu weedokla.

Par scho interesanto jautajumu „Now. Wremja" issakas ihsumâ apmehram sekoschi:

Jautajumu par wahzu kolonisaziju Kreewijâ apgaismo un peenahzigi istirsâ daschadas sinibu wihru un zitâs beedribâs. Pirmà scho jautajumu eekustinajusi Kijewas juridiskâ beedriba sawâ pehdejâ sehdê, kurâ S. Scheluchins, labs wahzu kolonisazijas jautajuma pahrsinatajs Kerfonas gubernâ, pamatigi eepasihstinajis sehdes dalibneekus ar faktisko, ilgeem gadeem krahto materialu wahzu kolonisazija jautajumâ.

Kerfonas gubernas semes plaschums aptwer 6 miljonus desetinu, no kuràm ap 4 miljoneem desetinu iemkopibai noderigas semes; diwas treschdalas no schîs semes atrodas wahzeeschu rokâs, kaut gan winu tikai ir 5 prozenti no wiseem gubernas eedsihwotajeem. Wahzu kolonisti uz sawas semes eerihkojuschi plaschus, gresnus nomus un zitas saimneezibas ehkas, kurpretim kreewu semneeku un zitu eezelotaju saimneezibas un dsihwojamas ehkas ir pahrak nabadsigas un atstahj druhmu, behdigu eespaidu.

Usstahdot jautajumu: ar ko gan isskaidro wahzu eenahzeju saimneezisko pahrakumu par kreewu semneeku — sinotajs aisrahda uz isplatiteem eeskateem par wahzu kulturelo attihstibu un plaschu sinatnes peemehroschanu lauksaimneezibai. Schahdus usskatus, pehz sinotaja domam, warot isteikt tikai zilweki, kuri gluschi neapsinas un nepahrsin to, par ko paschi runà. Wisa wahzu kultura pastahwot eeksch ta, ka wahzeeschi protot zelt labus, glihtus namus un zitas saimneezibas ehkas, bet wisa pahrejà kahrtiba un koloniju dsihwe ir pilnigi nowezejusês. Pat wisbagatakee kolonisti ir tikai pa pusei, kas prot lasit un rakstit, bet seeweetes pat nemaz neprot.

Nekahdu sinaschanu par lauksaimneezibas usslaboschanas weideem wineem naw. Winu labklahjiba isskaidrojama tikai ar to, ka wineem peeder teeli semes gabali.

Atsihmedams un peeminedams wisus dokumentus, kas leezina par kreewu waldibas neparastu dewibu un gahdibu atteezibâ pret wahzu kolonisteem un tàm teesibam un preekschrozibam, kahdas kolonisti bauda Kreewijâ, sinotajs peesihmejis, ka neesot gruhti eeguht tàs milsu bagatibas, kahdas pahrwaldot, wahzeeschi paltuschi par turigeem muischneekeem un nosiprinajuschees minetâ apgabalâ, pahrgahjuschi uz semes atpirschanu no weetejeem semes ihpaschneekeem, pa leelakai daļai neapdsihwotus semes gabalus. Tà rihkodamees wahzeeschi pamasam eegumuschi par sawu ihpaschumu weselas kreewu sahdschas, waj ari isputinaja daudz semneekus ar augsto nomu un tahdejadi pawairoja piisehtas un laukstrahdneeku armiju.

Kreewijâ pastahwoschà sewischkà likumdoschana par kolonisteem atweeglina teem winu galweno usdewumu — semes eeguhschanu. Sinotajs peerahdijis ar skaitleem, ka kolonisazijas leetu atstahjot agrakà stahwoklî, pehz dascheem gadeem wisa Kerfonas guberna buhtu pahrgahjusi wahzu rokâs. Wahzijas kapitali dodot kolonisteem eespehju konkuret pat ar semneeku banku.

Scheluchins pastahstijis ari par sewischkas beedribas „Teutonica Euxina" bibinaschanu ar peezeem bibinatajeem no peezàm gubernam, kura sprauduši sew par usdewumu eepirkt semi wahzu kolonisteem. Winsch ar sawahkteem materialeem peerahdijis, ka wahzeeschi apmetuschees un lihdz schim turpinajuschi apmesties uz dsihwi un eeguht plaschus semes gabalus sewischki robeschu apgabalos, kureem leela strategiska nozihme. Tà wiss Otschakowas zeetokšnis no sauszemes, war teikt, atrodas wahzu kolonistu rokâs, kureem wisapkahrt zeetokšnim peeder milzigi semes gabali. Pee tam wahzeeschi, lai eeguhtu semes gabalu, par to maksajot nesamehrojami dahrgaki, nekà to spehj darit kreewu semneeki.

Runatajs bridsot nahk pee slehdseena, ka wahzu semes ihpaschumi Deenwidu Kreewijâ galigi likwidejami. Schim slehdseenam peekritušchi ari pahrejee juridiskàs beedribas lozekli, kas peedalijuschees minetâ sehdê.

J—s.

Laiks domat par nahkotni!

Sehschana un plaukschana nemitesees, kamehr ween saule apspihdès semes wirsu. Pee schîs dsihwes pamata likuma mums japeedomà ari schinis gruhtos brihschos. Kautschu schimbrihscham daba dus un semes mahmuku pahrklahj peleka ikdeenischkiba un lihdz ar to ari semes kopejs-arajs, pahrdsihwojams gruhto brihschu nospiests, tahdas pat pelekas ikdeenischkibas pahrnemti, tomehr mums jarehkinas ar to, ka pawasari atkal pahr muhsu drumam spihdès sposcha saule, wilinàs uz semes jaunus asnus un lihdz ar to iemkopim atkal ar jaunu, pat diwkahrteju sparu un sajuhsmu buhs jakeras pee semes apstrahdaschanas, pee sehschanas un wehlak plaukschanas. Buhk, sehschana par ko mums wispirms japahrdomà.

Pagahjuschais gads mums bij pa daļai neraschas gads; no daudzeem apwideem jau tagad dsirdam baschas par lopdaribas, pahrtikas un — galwenais — sehklas truhkumu. Tadehk jau pee laika japeedomà, kur wisu to nahkoschà pawasari nemt.

Gimenes spoks.

Angļu rakstneeka Konana Doila stahsts.
(Turpinajums).

„Juhs scho leetu nemat drusku jozigi, Bredforda kungs; juhs to gan nebaritu, kad juhs nahktu ar schim leetam personigâ sakarâ. Ja es juhs pareizi sapratu, tad juhs sawas domas sahdejadi isteizat, ka schis jaunais zilweks buhschot tikpat droschs Dewonschirâ, kà Londonâ. Pehz peezdesmit minutem winsch ir klaht. Ko juhs man eeteiktu darit?"

„Es jums eeteiktu, godajamais kungs, peenemt waschoni, pasaukt sawu suni, kas skrahpejas gar manàm durwim un braukt uz Uaterlas dselszela peestahtni, sagaidit seru Henriju Baskerwilu."

„Un tad?"

„Un tad juhs winam neko neteizat, eekams es nebuhschu dabujis schinî leetâ skaidribu."

„Zik ilgs laiks jums wajadsigs, lai par to dabutu skaidribu?"

„Diwdesmit tschetras stundas. Nihtu agri, ap pulksten desmiteem, daktera Mortona kungs, es jums buhschu loti pateizigs, kad juhs mani sche apmekletu un tas buhtu maneem placeem ihpatneejs pahalsts, kad juhs sew atwestu lihdz ari seru Henriju Baskerwilu."

„Es tà darischu, Bredforda kungs." Winsch usstrikeleja norunu uz sawas rokas manschetes un isstrehja winam peemihtoschà sawadà un istlaidigà kahrtà pa durwim. Augschà pee trepem Bredfords winu pasauza atpakal.

„Wehl tikai weenu jautajumu, daktera kungs. Juhs sakat, eepreeksch sera Tscharla Baskerwila nahwes esot wairak laudis redsejuschi sinamo spoku purwà?"

„Ja, trihs zilweki."

„Waj kahds to ari wehlaku redsejis?"

„Par to gan es neko neesmu dsirdejis."

„Pateizos. Ar labunakt!"

Bredfords atkal apsehdàs uz sawa krehsla. Wina meerigais skateens pilns eeksschkiga apmeerinajuma leezinaja, ka winsch sawà preekschà redseja swarigu usdewumu.

„Waj tu iseesi, Uatson?"

„Ja, tas ir, kad es tew waru palihdset..."

„Nè, nè, mans mihlais sehn; tikai tad, kad jastrahdà, es greeschos pee tewis pehz palihdsibas. Nu, schis notikums ir leelisks, daschà nosinà taisni weenigs. Kad tu gar Bredlija tirgotawu ej, tad luhdsu pasaki winam, lai winsch man atsuhta weenu mahrzinu wisstiprakàs greestas tabakas. Tà, pateizos. Tas buhtu loti labi, ja tu tà eerihkotos, ka tu eepreeksch wakara neatgreestos atpakal. Tad man buhtu leels preeks, mainit muhsu usskatus par schorihtejo, wisleelakà mehrà interesanto problemu."

Es sinaju, nosleehgtiba un weentuliba bij manam draugam loti wajadsiga domu darba stundàs, kuràs winsch katru peerahdijuma dakinu mehrija pehz winas wehrtibas, daschadas teorijas weenu pret otru apswehra un isschkihra, kura ihpatneja un kura neeewehrojama. Es tapehz wisu deenu pawadiju sawà klubà un atgreezos tikai paschà wakarà uz Bakera eelu atpakal. Pulksteens bij gandrihz dewini, kad es atkal eegahju muhsu dsihwojamà istabà.

Kad es atwehru durwis, manas pirmàs domas bij, ka iszehlees ugunsgrehks, jo istaba bij tik duhmu pilna, ka knapi bij saredsama uz galda stahwoschàs lampas gaisma. Bet kad es jau biju istabà eegahjis, es maniju, ka esmu malbijees; tee bij tikai spiràs tabakas kodigee duhmi, kuri man aisschnaudsa rihkli, tà ka man wajadseja klepot. Zaur duhmeem es redseju Toma Bredforda stahwa neskaidro ehnu, kursch ar sawu melno mahla pihpi starp luhpam, sawos rihta swahrkos tehrpees, bij ehrti nosehdees sawà atsweltnes krehslà. Wairak papira rubli guleja winu preekschà.

„Waj tu esi saaukstejees, Uatson?" winsch prasija.

„Nè, tas tikai schis sagiftetais gaiss."

„Hm, nu kad tu par to runà, tad es pats ari tizu, ka gaiss pateesi drusku pabeess."

„Pabeess?... Tas ir nepanesams!"

„Tad attaisi tatschu logu! Tu esi, kà es nomanu, wisu deenu bijis sawà klubà."

„Mihlais Bredford!"

„Waj man taisniba?"

„Sinams, bet kà..."

Winsch smehjàs par manu apmulsumu.

„Tew peemiht tahda kairinoscha newainiba, Uatson. Man pateesi leels preeks, manas wahjàs spehjas drusziņ pee tewis ismehginat. Kungs iseet apmahluschà, leetainà laikà. Wakarà, kad winsch atgreeschas atpakal, winsch isskatas it kà no olas isschkihlees; platmale un sahbaki wehl nesmahdejami sposchi. Tà tad winsch zauru deenu bijis weenà un taì paschà weetà. Tumu draugu winam naw. Kur tad winsch buhs bijis? Waj tas naw paschsaprotami?"

„Katrà sinà, puslihdz paschsaprotami."

„Pasaule ir pilna paschsaprotamàm leetam, kuras neweens zilweks neeewehro. Kur, tu domà, es esmu bijis?"

„Tapat zauru deenu mahjà."

„Otrahi gan, es biju Dewonschirâ."

„Garà?"

„Gluschi pareizi. Mana meesa ir palikuse schinî atsweitnes krehslà un, kà es ar noschehloschanu pamanu, manà prombuhtnê patehrejuse diwas leelas kannas kafijas un netizamu daudzumu tabakas. Kad tu aizgahji, es liku atnest no Stemforda schi purwa apgabala generalschtaba karti, un mans gars libinajàs augu deenu pahr winu semes joslu. Es sew glaimoju, es waretu tur tagad weens pats sew zelu atrast."

„Kartê lailam leels mehrs atsihmets?"

„Loti leels!"

(Turpmak wehl.)

Kara apstahkli dehl satikſme un pretschu pahrwadaschana leelâ mehrâ apgruhtinata; iſſuhtischana un ſanemſchana eeſpehjama tikai ahrkahrtejos apſtahkkos. Dſelſszeki ari newar pretschu ſuhtitaju wajadſibas tik ahtri un tik plaſchos apmehros iſpildit, ka meera laikos. Un pats galwenais ir, ka weetejee krahjumi deenu no deenas wairak iſſihk un pawaſari wairs newarês wiſas wajadſibas peeteeloſchâ mehrâ apmeerinat. Tadehl, mums jau pee laika japeedomâ par ſehklas apgahdaſchanu nahkoſcham pawaſarim.

Baltijai, kâ ſehklas apgahdaſchanas punkts, wiſpirmâ kahrtâ kriht ſwarâ Jelgawas — Bauſkas apgabals. Kaut gan pagahjuſchâ waſara ari ſcheit darija eeſpaidu uſ raſchas baudſumu un pehdejâ iſdewâs baudſ maſaka nekâ ziteem gadeem, tomehr ſcheit wehl arweenu atleek leelaki baudſumi pahrdoſchanai, wismaſ wehl ſchimbrihſcham. Ari ſehklas labibas labums ſcheit ſewiſchki augſts, jo iſdewigam laikam paſtahwot labiba tika ſauſa eewahkta un graudi iſdewuſchees ſewiſchki ſmagi.

Eewehrojot augſchejo, Jelgawas Lauksaimneezibas Beedriba zaur ſawu Konſuma weikalu wehlas nahkt muhſu ſemkopjeem palihgâ pee labas ſehklas labibas apgahdaſchanas. Kâ wezakai un leelakai lauksaimneezibas organiſazijai ſchinî apgabalâ, beedribai zaur Konſumu weikalu ir plaſchi ſakari ar weetejeem lauksaimneekeem un tadehl ar pilnu pahrleezibu waram peeſolit no laba to labako. Tikai aiſrahdam, ka peepraſijumi un paſuhtijumi jaiſdara pehz eeſpehjas brihſâ laikâ, jo pirmkahrt krahjumi jo deenas iſſihk un otrkahrt mums naw eeſpehjams beſ droſcheem paſuhtijumeem wajadſigos daudſumus ſapirkt un lihdſ pawaſarim uſglabat.

Tahlak mums jaaiſrahda, ka pee Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas Konſuma weikala jau wairakus gadus paſtahw plaſcha ſehklu tirdſneezibas nodala, kura apgahdâ muhſu ſemkopjus ar augſta labuma ſaknaugu un dahrſaju ſehklam. Leelo peekriſchanu, kahdu ſchi nodaka iſpelnijuſês ſtarp muhſu lauksaimneekeem, wislabaki raksturo ſekoſchais: No nodalas dibinaſchanas ſahkot, Konſuma weikals pawaſara wajadſibam ſehklas eepehrkot arween paſuhtija diwkahrt tik daudſ, zik gadu cepreekſch pahrdoti, un tomehr katru gadu peeſuhtitais daudſums iſrahdijâs par maſu, tâ ka wehl arween paſchâ ſteidſamakâ ſehju laikâ bij jaiſdara papildu paſuhtijumi, zaur ko, protams, wehlaku eenahkuſchos paſuhtijumus newareja ihſtâ laikâ un wajadſigâ daudſumâ apmeerinat. Schinî gadâ, ahrkahrtejeem apſtahkleem paſtahwot, labu ſaknaugu ſehklu apgahdaſchana ſewiſchki apgruhtinata zaur ſaiſkſmes truhkumu un ziteem apſtahkleem. Tâ, peem., par peeſuhtitâm ſehklam jau tuhdak pee paſuhtijuma jaeemaksâ weena dala un pahrejais jaſamaksâ ſehklas ſaņemot. Tadehl jau tihri aiſ weikalneeziſkeem eemeſleem ween buhtu jaiſſin, zik un kahdas ſortes no weenâm waj otrâm ſehklam buhtu wajadſigs. Tadehl wiſus agrakos muhſu ſehklu nonehmejus, kâ ari tos, kuri tekoſchâ gadâ nodomajuſchi tahdas pee mums eegahdatees, ſewiſchki wiſas lauksaimneezibas beedribas, lopu pahrrauga ſabeedribas u. t. t., ſewiſchki luhdſam ſchogad paſuhtijumus nodot pehz eeſpehjas laikâ, wislabak jau lihdſ Seemas ſwehtkeem, lai buhtu eeſpehjams wiſus paſuhtijumus kahrtigi un noteiktâ laikâ iſpildit. Wehl pee ſchis reiſes mums jaaiſrahda uſ kahdu ehrtibu, kuru dodam wiſâm beedribam, kuras ſawus paſuhtijumus mums nodod: Katrs beedrs war atſewiſchki uſdot ſawas wajadſibas, peem. tik un tahdas beetes, tik un tahdus burkanus, tahlak ſihku ſaknaugu un dahrſaju ſehklas u. t t. Schahdus paſuhtijumus eeſweram un iſpildam katram beedrim atſewiſchki un tad winus kopâ eepakatus iſſuhtam atteezigai beedribai preekſch iſdaliſchanas ſaweem beedreem — paſtelletajeem, pee kam makſu aprehkinam pehz leelumâ eepirzeju zenam waj nu par pudeem, waj mahrzinam. Schi ir preekſchrozība, kahdu lihdſ ſchim wehl neweens weikals nedod. —

Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas ſehklu tirdſneeziba ſtahw ſem agronomu Maſwerſiſcha un Berga kungu un Keiſariſkâs Kr. Augſk. Beedr. Kurſ. Nodalas inſtruktora Grika kga kontroles un tadehl pirzejeem wiſteelakâ garantija, ka dabus teeſchi paſuhtitâs ſortes pee tam wiſaugſtakâ labuma.

Wehlreiſ mihli luhdſam ar paſuhtijumeem nenoſkawetees! „Semkopis.“

Par wahzu ſwehribam.

Neween wahzu tauta pati zildina ſawu augſto kulturu, bet ari zitas tautas atſihſt winas panahkumus mahkſlâ un ſinatnê. Mehs ſinam, ka no ſchîs tautas ir zehluſchees daudſ eewehrojamu wihru, kas ir ihſti gara milſchi, peem. Luters, Kants, Gete, Bethowens u. d. z. Tee ar ſawâm garigâm ſpehjam ir zehluſchi neſagraujamus peemineklus uſ laiku laikeem un tapuſchi par ſpihdekleem ari zitâm tautam. Tee nebij waroni aſinainâ kara laukâ. Winu ſobins un ſchkehps bij winu ſpodrais gars, winu bedſigais wahrds un ſmalki juhtigâ ſirds. Augſtu tee tureja humanitates, zilwezibas, prinzipu. Tas ir pats zehlakais kriſteetibas tikums, kas katrâ zilwekâ mahza mihlet un zeenit zilweku. Schis tikums ir wehrdſibas pretineeks, tas iſnihzina ſchkiru naidu, tas eeaudſina katrâ dſidru waronibu un eeſchkiſ kreetna pilſona ſirdî ſpodru tehwijas mihleſtibu. Tahlu noſt no wina ſtahw warmahziba, tas iſdſehſch allas, negantas duſmas un iſlihdſina dſiku atreebibu. Swehriba peemiht plehſigeem kuſtoneem, tas zilwekeem kaitigi un tadehl iſnihzinami. Swehribu pee zilwekeem nedrihkſtetu ſaſtapt, ari pee normaleem meſchoneem nê, jo humanâ ſajuhta ari pee teem naw noleedſama.

Kâ tas nu iſſkaidrojams, ka taiſni no ſchîs tautas, kurai tahdi diſcheni un zehli paraugi, war raſtees tik neganti barbari, lihdſigi plehſigeem ſwehreem, kas, iſleetodami ſawu azumirkligu pahrakumu, paſtrahdâ barbus, kas ſtahw ahrpus waronigâ kara robeſcham un ir ſema aſinskahriba un ſchauſmiga ſwehriba? Paſtahwigâs breeſmâs notrulinatâs juhtas, azumirkligs pahrſpehks par tuwo pretineeku tomehr wehl neiſſkaidro wahjakâ tihſchu nomoziſchanu un nogalinaſchanu. Taiſni pretineeka ta brihſcha neſpehks, wina aſinainâs bruhzes un ſchehlâs waimanas modinâs ari meſchonî lihdſzeetibu, ne nu wehl kulturas zilwekâ!

Schîm nejaukâm, zilweka nezeenigâm parahdibâm buhs ſawi ihpaſchi zehloni un baſchadi eemeſli. Wiſus tos minet, naw eeſpehjams. Ir ari gruhti, eebomatees ſweſchas tautas lozekļu klepenâs dwehſeles dſinâs un teekſmês. Tomehr waram gan baſchus wahrdus runat par wiſpahrzilwezigo un par to, kas winu maitâ un poſta.

Kâ laiki mainas un kâ ſimpatijas aug un nihkſtl Atminu wehl itin labi — biju jau prahws ſehns — Wahzijas 1870. gada karu ar Franziju. Toreiſ wiſu ſchejeeneeſchu ſimpatijas bij Wahzijas puſê. Nahza ari klajâ wehſtis, ka Alſchiras kareiwji iſturotees neſchehligi pret wahzeeſcheem. Par to wiſi ſapihka. Tagad gan mehs ſapratiſim, ka peekritiba Wahzijai bij rabita mahkſligi: toreiſejee weetejo laikrakſtu iſdeweji ſnehla ſinas tikai no wahzu (ahrjemneeku) laikrakſteem; pee tam ari palihdſeja ſchejeenes widejâs ſkolas, kuras wadija pilnigi wahzu garâ, tad ſabeedribas noteizoſchee eeſkati u. t. t. Ari Kreewijas waldiba ſtahweja Wahzijas puſê un nekahwa Auſtrijai, klupt Wahzijai mugurâ par 1866. gada karu.

Bet par wahzu „labſirdibu“ pret eenaidneekeem wareja ari ziiadi domat un ſpreeſt. Man wehl gaiſchi atminâ weens ſihmigs gadijums. Kahdâ daudſ laſitâ, ilustretâ wahzu ſchurnalâ bij bilde, kurâ bij redſama kahdas leelas, lepnas baſnizas eeſcheene. Weenâ baſnizas balâ ſtahweja — ſirgi, otrâ pruhſchu ſaldati, no kureem weens bij uſkahpis kanzelê un tihrija — ſwahrkus. Sem bildes atradâs paraksts: „Pruhſchu peemihtne Franzijâ...“ Deesin waj „ſwahwi un turkoſi“ (Alſchiras laudis) tâ buhtu rihkojuſchees?..

Ka Kreewijas karam ar Turziju, no 1877. g. lihdſ 1878. g., kurâ pehdejâ bij pilnigi ſakauta un kreewu kara pulki graſijâs eenemt Konſtantinopoli, — nebij to panahkumu, kahdi pehz gruhtajeem upureem bij ſagaidami, par to wareja pateiktees Wahzijai, kas Berlines lihgumâ noſtahjâs Kreewijas pretineeku puſê. Ta bij Wahzijas pateiziba par Kreewijas draudſibu 1870. gadâ! Protams, ka no ta laika draudſiba ar Wahziju atſlahba arween wairak. Kreewijas karâ ar Turziju daudſ rakſtija un runaja par baſchibosuku ſwehribam. Bet no panihkuſcheem meſchoneem zitu ko newareja ſagaidit.

(Turpmak wehl.)

Gekſchſeme

Kugu kataſtroſa pee Somijas peekraſtes.

No Helſingforſas raksta: 26. nowembrî, kad ſweedru twaikonis „Elverilda“ tuwojâs Björneborgas ahrejai oſtai, tas uſgruhdâm minai un pehz baſchâm minutem nogrima. Stuhrmanis Larſens, weenigais kas tika iſglahbts, ſtahſta, ka jau kahdu ſtundu agrak pamanijuſchi kahdu minu, ko laikam wehtra bijuſi norahwuſi. Lehnam un koti uſmanigi tuwojuſchees oſtai, bet baſchas jnhras juhdſes tahlak atkal uſgruhduſchees otrai minai, kas pahrplehſuſi wiſu kuga ahrpuſi. Ta ka „Elverilda“ ſtipri noſwehluſês uſ ſahneem, tad par glahbſchanas laiwu nolaiſchanu newarejuſchi ne domât. Wiſi kuga laudis ſakrituſchi uhdenî, kur tee ar ledus auſteem wilkeem zihnijuſchees, kamehr noſlihkuſchi. Kapteins, ſepdindeſmit gadus wecs ſirmgalwis un ſtuhrmanis glahbuſchees uſ kahdâm uhdenî peldoſcham trepem. — Pa tam tuwojâs iſbraukdams no oſtas twaikonis „Luna“, kas tuhlin nolaidis glahbſchanas laiwu. No ſlihkſtoſcheem jau daſchi bija glahbti, kad apdullinoſchs ſprahdſeens ſadragaja „Luna“ preekſchgalu. Twaikonis wehl turejâs, kad otra mina to ſaplosija un twaikonis lihdſ ar iſglahbtajeem nogrima dſiłumâ. „Luna“ kuga laudis un ſtuhrmanis Larſens, kuri wehl atradâs laiwâs, patika dſihwi. Tâ ka oſtâ wehl ſagaidija zitus kugus, tad ſteidſâs tos no minu breeſmam brihdinat. Twaikonim „Norra Sverige“ ſchis brihdinajums nahza par wehlu; ari ſchis kugis lihdſ ar wiſeem laudim nogrima. Oſtâ tagad nodarbojas ar minu iſſwejoſchanu. Uſ nogrimuſcheem kugeem atradâs dahrgs lahdinſch. Uſ weena bija par 300,000 rbl. olu.

Angliu un amerikanu kapitali Petrogradâ.

Tagad, kur zaur Wahzijas un Auſtro-Ungarijas pawalſtneeku iſraidiſchanu winu uſnehmumi apſtahjuſchees, kâ „Petrograbſkaja Gaieta“ ſino, Petrogradâ winu weetu ſahkoſ jau eenemt angliu un amerikanu kapitali, eeſpeeſchotees baſchados uſnehmumos. Tas ir nomanams jau tagad, kara laikâ. Bet kad beigſees karſch un Kreewijas ſaimneezibas dſihwe eegreeſiſees atkal paraſtôs kleedês, tad wehl jo leelakâ mehrâ paredſama ſaimneeziſka tuwinaſchanâs ſtarp mums un minetâm walſtim, kas wehl jo leelakâ mehrâ warês ſtiprinat muhſu draudſibas ſaites ar Angliju.

Baltija.

Semneeku ſemes bankas rihziba.

No Lejaszeema Walkas aprinkî rakſta „L.“: Daſchi ſemneeku bankas ſaimneeki — auguleeſchi eeſneedſa bankai luhgumus, lai ſcha gada rentes makſaſchanas terminus atleekot uſ wehlakeem gabeem, jo nemot wehrâ neraſchas gadu wiſu neeſot eeſpehjams nomakſat. Banka tomehr luhgumu naw eewehrojuſe, bet nupat jau peeſuhtijuſe paſinojumus, ka neſamakſaſchanas gadijumâ mahjas nolemtas pahrdoſchanai uſ 10. janwari 1915. gadu. Deretu ſchajâ gadijumâ brihſumâ greeſtees pee kaut kahdas zitas eeſtahdes, waj ari walſtsdomneekeem. Warbuht tad luhgumeem buhtu kahdi panahkumi.

Noteeſats uradniks. Rigas apgabalteeſas delegazija Walkâ iſteeſaja prahwu pret Wez-Gulbenes pagaſta uradniku Jani Winki par waras pahrkahpſchanu. Uradniks aiſwedis Wez-Gulbenes teeſas namâ 2 peedſehruſchus zilwekus un tos kopâ ar ziteem poliziſteem peekahwis. Kad pag. waldes lozeklis Ilgaſchs aiſrahdijis, ka tâ newar iſturetees, Winkis eeſkehdſis to pagaſta areſta telpâs, pehz tam ſaſtahdijis protokolu par polizijas aiſſkahrſchanu un uſ ſchi protokola pamata Ilgaſchs adminiſtratiwâ kahrtâ ſodits un ſodu iſzeetis. Tapat Winkis iſdarijis weſelu rindu pretlikumibu. Apgabalteeſa noteeſaja uradniku uſ 4 mehneſcheem zeetumâ. „R. Miſl.“

Wez-Anzê pirmais eewainoto wilzeens peenahzis treſchdeen, 26. nowembrî. Wiſi pa leelakai daļai weegli eewainoti.

Leel Eſere. Wahzu guhſtneezibâ (Habbê) atrodotees weetejâ pagaſta Marijas ſkolas kolotajs Teodors Ulmanis un ta paſcha pagaſta lozeklis Nikolajs Sungailis.

Ahrſemes.

Nogrembetee wahzu kreiſeri.

Kâ jau ſinams, pee Falklandes ſalam juhras laujâ tika nogrembeti 3 wahzu kreiſeri un wehlak wehl zeturtais. No teem kreiſeri „Scharnhorſt“ un „Gneiſenau“ abi bij weenadi, 1906. gadâ buhweti, katrs 11,000 tonnu leels un ar 23 meſglu ahtrumu ſtundâ. Artilerija ſaſtahweja no 8 aſtonu zollu leelgabaleem. Uſ katra kuga bij 764 wihri. — Maſais kreiſers „Leipzig“ bij buhwets 1905. gadâ, 3250 tonnu leels ar 23 meſglu ahtruma ſtundâ, 322 kuga laudim un apbrunots ar 10 iſchetru zollu leelgabaleem. Kreiſers „Nirnberg“ buhwets 1906. gadâ, 3470 tonnu leels, ar 25 meſglu ahtrumu ſtundâ, 330 kuga laudim un apbrunots ar 10 iſchetru zollu leelgabaleem.

Iſbehguſchais kreiſers „Dresden“ ir buhwets 1908. gadâ, 3650 tonnu leels, ar 24 meſglu ahtrumu ſtundâ, 360 kuga laudim un apbrunots ar 12 iſchetru zollu leelgabaleem.

Serbijas tronamantineeka Aleksandra waroniba.

Serbu ſuhtnis Petrogradâ Spalaikowitſchs ſinojis, ka ſerbi pahr auſtreeſcheem eeguwuſchi iſſchkiroſchu uſwaru, pee kuras wiſleelakee nopelni tronamantineekam Aleksandram, kurſch wadijis ſerbu armijas zeniru. Winſch iſrahdijis leelu perſonigu duhſchibu un leelu apkehribu un iſweizibu kara ſpehka wadiſchanâ. Tronamantineeks Aleksandrs bijis tas, kas ar ſawu nodaku pahrrahwis auſtreeſchu zentru un galwenâ kahrtâ winſch peeſpeedis auſtreeſchus atkahptees.

Grāmatu plaukts.

„Lauksaimneeku Kabatas Kalendars“ ar peeſihmju grahmata, 1915. g. Isdewis agranoms J. Bisseneeks. Diwdeſmitotrais gada gahjums. Jelgawâ. Laikraksta „Semkopis“ ekspedicijas apgahdibâ. Makſâ . . . kap. — Schis latweeschu lauksaimneeku jau ſen eeceenitais kabatas kalendars ar atteecigo peeſihmju grahmatu ari ſcha gada glihtajâ un ruhpigi ſaſtahditajâ isdewumâ buhs jo mihlſch weeſis.

„Semkopja“ № 48. ſaturs. — Semkopiba. Panahkumi ar paſchaudſetâm lopbaribas ſaknaugu ſehklam. A. Sk—e. — Lopbariba. Ļauno eenahſchu apkaroſchana un Nonewitſcha ſehrums. A. Zihruls. — Sadſihwe. Latweeſchu kolonisti un to dſihwe ſweſchumâ. J. S. (Turpmak beigas) — Daſchadi raksti. No Behrsmuiſchas. J. Bergs. — Daſchadas ſiņas. — Sihkumi. Saimneeciskee apſtahkļi Kreewijâ. Par kokwilnas rauſcheem. L. Skolu un iſglihtibas ſtahwokļis walſtî. — Lasitaji ſawâ ſtarpâ. — Tirgus ſiņas. — Sludinajumi.

„Latweeschu Awischu“

Wisjaunakàs kara finas.

Pet. tel. ag. telegramas. 2. dez.

(peefuhtitas lihdſ pulkſt. 6 rihtâ).

Wina Majeſtate Kungs un Keiſars Tifliſâ.

Tifliſâ, 29. now. 28. now. pulkſten 2 deenâ tika peenemts Wisaugſtakâ audienzê wiſu armenu katolikoſs (garigais gans). Pulkſten 6 mahkſlas beedribas telpâs Keiſara Majeſtati ſanehma Tifliſas pilſehtas paſchwaldiba. Pilſehtas galwai bija laime paſneegt Augſtajam Weeſim albumu ar Kaukaſa ſkateem un iſteikt apſweikumu. Keiſara Majeſtatei labpatika pateiktees un pazelt kauſu uſ Kaukaſa un Tifliſas plaukſchanu.

Schai paſchâ deenâ Keiſara Majeſtate wehl apmekleja daſchus hoſpitalus, ſeeweeſchu garigo ſkolu un Tifliſas kara ſkolu, kur iſdarija Wisaugſtako ſmotru ſkolas junkureem un noſfotografejàs kopejâ uſnehmumâ. Junkurus Keiſara Majeſtatei labpatika aplaimot ar uſrunu, ſakarâ ar winu eezelſchanu 1. dezembrî oſizeeru kahrtâ. Keiſara Majeſtate greeſàs ar uſrunu ari pee ſkolas oſizeereem.

Tifliſâ, 29. now. Pee Wina Majeſtates ſanemſchanas gubernas muiſchneezibas preekſchſtahwim bij laime paſneegt Wina Majeſtatei kauſu ar Kachetijas wihnu un iſſaukt Wisaugſtakajam Weeſim weſelibas. Kungs un Keiſars atbildeja ſekoſcheem wahrdeem: „Sirſnigi pateizos par juhſu weeſmihligo uſnemſchanu, no wiſas ſirds bſeru uſ Tifliſas muiſchneezibas weſelibu un plaukſchanu un uſ juhſu weſelibu, kungi.“

Tai pat deenâ Wina Majeſtate pils baltajâ ſahlê peenehma wiſu Kaukaſijas tautu, tizibu un kahrtu deputaziju preekſchſtahwjus, kà kreewu, molokanu, gruſinu, pochawu, chewſuru, tuminu, oſetinu, armenu, muſulmanu, pareiſtizigo ſireeſchu, Romas katoku, luteranu un ebreju, pee kam Wina Majeſtate katras deputazijas preekſchſtahwjus atſewiſchki aplaimoja ar wiſſchehligeem wahrdeem un pateizàs par iſſazitàm pabewibas juhtam.

Uſ gruſinu deputateem Wina Majeſtate teiza: „No ſirds pateizos jums un wiſai gruſinu tautai par iſteiktàm mihleſtibas un uſtizibas juhtam, par kuràm Es neſchaubijos. Tas Wiſuwarenais warbuht, Man atkauſ atkal nosjauna apmeklet Kaukaſu kopâ ar Keiſareenes Majeſtati un Manu Dſimtu. Nobodat eebſihwotajeem Manu ſajuſtako pateizibu.“

Armeſtu eegſihwotajeem: „Nobobeet Manu ſirſnigako pateizibu wiſeem armeneem par iſſazitàm juhtam, kuràm Es dſiki tizu, kà ari Manu preeku, ka Maniſnahza auſturetees Kaukaſâ.“

Muhamedanu eebſihwotajeem:

„Iſſaku Manu iſſjuſto pateizibu wiſeem muhamedanu eebſihwotajeem Tifliſas un Jelifametopoles gubernàs, kuritik ſirſnigi atſauzàs uſ pahrdſiwojamo gruhto laiku. Par peerahdijumu tam noder tas apſtahklis, ka Kaukaſa muhamedanu eebſihwotaji faſtahdijuſchi ſeſchus jahtneeku pulkus, kuri Mana brahla wadibâ dewuſchees zihnâ pret muhſu wiſpahrejo eenaidneeku. Nobodat muhamedanu eebſihwotajeem manu ſirſnigako pateizibu par mihleſtibu un uſtizibu Kreewijai.“

29. now. plkſt. 10 wakarâ Keiſara Majeſtatei, kà jau ſinots, labpatika aiſzelot no Tifliſas.

Winas Majeſtates Kundſes un Keiſareenes zelojums uſ Maſkawu.

Ofiziali. Petrogradâ, 1. dez.

Winas Majeſtatei Kundſei un Keiſareenei Aleksandrai Feodorownai ar Augſtàm meitam Leelkneſem Olgu Aleksandrownu un Tatjanu Aleksandrownu laapatikàs aiſbraukt 1. dez. no Zarſkoje Selas uſ Maſkawu.

Parakſtija Keiſariſkâ Galma miniſtrs generalabjutants

grafs Frederikſs.

Muhſu kaujas fronte pret Wahziju un Auſtriju.

Ofiziali. Kara Wehſtneſis, 1. dezembrî. No Augſtâ Wirskomandeera ſchtaba.

30. nowembrî wiſâ frontê leelakas kaujas ſaburſmes nenotika. — Uſ Mlawas puſi mehs turpinam ſpaibit atkahpdamos eenaidneeku. — Uſ Wiſlas kreiſâ krafta naw pahrmainu. — Duklas pahrejurajonâ auſtreeſchu kolonas nahk uſ Karpatu ſeemeku nogahſem.

Karſch pret Turziju.

Ofiziali. Kara Wehſtneſis, 30. nowembrî. No Kaukaſijas armijas ſchtaba.

Petrogradâ, 30. now. 28. nowembrî wiſu deenu turpinajàs kauja Piruſkas-Eſmeras Dutochas frontê. Eenaidneeks wiſâ frontê areeweh-rajameem ſaudejumeem atſweeſts pahr Eifratas upi. Muhſu kara ſpehka nodaka eeguwa 1400 galwu leeluganamu pulku. Pee Aſurlas un Baſchkalas nometnem noteek kauja.

Ofiziali. Kara Wehſtneſis. 1. dezembrî. No Kaukaſijas armijas ſchtaba.

29. nowembrî armijas frontê notika tikai neleelas ſaburſmes.

Kara lauks Franzijâ un Belgijâ.

Kara Wehſtneſis. Pariſê, 30. now. Ofizialais ſinojums 29. nowembra wakarâ wehſta, ka ſtahwoklis frontê beſ eewehrojamàm pahrmainam. Hawaſa agentura ſino, ka eenaidneeks galigi atſtahjis Jſeras kanala reetrumu kraſtu. Arafas rajonâ noteek artilerijas kaujas. Nampfelas rajonâ frantſchi peeſpeeda apkluſt eenaidneeka baterijam, tàpat ari Enas rajonâ ſmagâ artilerija apkluſinaja wahzu lauku leelgabalus. Uſ ſeemeku auſtrumeem no Waijas frantſchi iſpoſtija wahzu haubizu bateriju. Ari Putas-Gririjas meſchâ frantſcheem bij ſekmes artilerijas kaujàs. Uſ Maaſas labâ krafta wahzu artilerija iſrahda maſ darbibas, turpreti frantſchi iſnihzinaja 2 wahzu baterijas. Wogeſos noteek apſchaudiſchanàs ar leelgabaleem. Senonas rajonâ frantſchi apzeetinajàs eenemtàs poſtizijàs.

Pariſê, 30. nowembrî. Wakar kara laukâ bij ſewiſchks kluſums. Eenaidneeks daſchos punktos attihſtija galwenâ kahrtâ artilerijas darbibu. Rajonâ deenwid-auſtrumos no Jpras eenaidneeks iſdarija 3 energiſkus uſbrukumus, kuri tika atſiſti. Lepretras meſchâ frantſchi eewehrojami pawirſtijàs uſ preekſchu.

Kara Wehſtneſis. Pariſê, 30. now., plkſt. 11. wakarâ.

Schodeen eewehrojami tikai diwi wahzeeſchu uſbrukumi frontes abos galejos ſpahrnos, weens ſeemeku auſtrumos no Jpras un otrs pee Aſpakas ſtazijas. Abi uſbrukumi atſiſti.

Serbu-melnkalneeſchu kaujas frontê pret Jauſtreeſcheem.

Kara Wehſtneſis. Zetinjê, 30. nowembrî. Melnkalneeſchu armija, kas darbjas Sandſchakâ, eenehma Wiſchegradu un eeguwa leelâ baudſumâ kara un ſanitaru materialu. Auſtreeſchu pulki atkahpdamees nodedſinaja tiltu un krahjumu noliktawu Wiſchegradâ.

Kara Wehſtneſis. Niſchâ, 30. now. Tuwodamees Belgradei, ſerbi iſputinaja eenaidneeku un eenehma Obrenowazu un Grozku. Pehdejâ nedelâ ſaguhſtiti pawiſam 30,000 auſtreeſchi. Pawiſam no kara ſahkuma ſaguhſtiti 60,000 auſtreeſchi.

Sagaida, ka Belgrade drihſ atkal kritis ſerbu rokàs.

Turku brunu kuga nogremdeſchana.

Kara Wehſtneſis. Londonê, 1. dezembrî. Admiralitate ſino, ka angku ſemuhdens laiwa wakar eebraukuſi Dardaneloſ, pabraukuſi gar peezeem minu aiſſproſtojumeem un iſaiduſi mini uſ turku brunu kugi „Meſudje“. Neſkatotees uſ artilerijas uguni un torpedu laiwu uſbrukumu, ſemuhdens laiwa laimigi migi atgreeſàs, pawadijuſi 9 ſtundas ſem uhdens. Kad ſemuhdens laiwa iſarauza no Dardaneleem, tad bij redſams, ka „Meſudje“ ar preekſchgalu nogrima uhdeni.

Daſchadas ſinas.

Auſtreeſchi praſa, lai wahzeeſchi pahrwed kara ſpehku no Franzijas uſ Kreewijas robeſchu.

Petrogradâ, 29. now. No Kopenhagenes ſino, ka Auſtrum-Pruhſijâ un Sileſijâ wiſi zeki aiſnemti no kara pahrwedumeem un preekſchu kuſtiba pahrtraukta. No wiſàm puſem apſtiprinas ſina par domu ſtarpibam ſtarp auſtreeſchu un wahzu generalſchtabeem. Auſtreeſchu generalſchtabs praſa, lai wiſi auſtreeſchu pulki tiktu atſaukti no Wahzijas un Polijas, lai Krakowa tiktu atſtahta un auſtreeſchu pulki iſleetoti Morawijas un Ungarijas aiſſtahweſchanai. Ja wahzeeſchi neſpehj neſpehj patſtahwigi aiſſargat Sileſiju, tad wineem wajaga atkahptees no Belgijas un Franzijas ſeemeleem, lai waretu miljonu ſaldatu pahrweſt no reetrumu frontes uſ ouſtrumu fronti.

Mines Botnijas juhras lihzî.

Stokholmâ, 29. now. Sweedrijas ahrleetu miniſtrija Botnijas juhrâ zaur minem bojâ gahjuſcho ſweedru kugu leetâ ſino, ka ahrleetu miniſtrijas uſſahkta iſmekleſchana ſchinî leetâ wehl neeſot weduſi pee noteikàm ſekmem. Wahzijas waldibas eerehdni ſakot, ka mines bijuſchas kreewu, jo tajâ laikâ, kad notikuſi kataſtrofa, wahzeeſchi mines neeſot iſlikuſchi. Pehz ſinam, kas dabutas no Somijas, oſiziali iſmeklejot konſtantets, ka kataſtrofas weetâ iſſliktas wairak minu linijas un kaſchìs mines ir wahzu mines. Kara laikâ kreewi Botnijas juhras lihzî neeſot mines likuſchi un peldoſchas mines nemaſ neeſot atraſtas.

Augſtâ ſanitar- un ewakuazijas nodalas preekſchneeka rihkojumi.

Petrogradâ, 30. now. Sanitaras un ewakuazijas waldes Augſtais preekſchneeks ſpehris ſokus ſanitaràs leetas nokahrtoſchanâ. Ir gahdats par leelaku daudſumu ahrſtneeziaas weetu, kur eeweetot eewainotos un ſlimos kareiwjus. Atwehrtas nodalas preekſch mutes eewainojumeem. Eerihkotas zelojoſchas lauku apteekas, lai ahtrak waretu apgahdat armiju ar wajadſigàm ſahlem un pahrſeenamo materialu. Ir gahdats par kareiwju kahrtigu ehdinaſchanu zeltâ un par pahrtikas uſlaboſchanu preekſch atweſekojoſcho ſaldatu komandam. Noteiktas zenas par pahrtikas weelam, ko ſaldateem pahrdod dſelſzeko ſtazijàs un twaikonu peeſtahtnês. Gahdats par ſanitaro wagonu ahtru deſinfekziju, lai ſanitareem wilzeneem nebuhtu janoſtahw ilgi ſtazijàs. Ir gahdats par eewainoto apſkatiſchanu no ahrſteem, lai neiſplatitos lipigàs ſlimibas un ari par to, ka ſehrdſigee tiktu no ziteem atſchkirti. Weetàs, kas zeetuſchas no kara breeſmam, ſperti ſoli, lai aiſſargatu dſeramâ uhdena akas no netihrumeem un ſagiſteſchanas. Tàpat teek gahdats, lai iſſargatu no ſehrgam kaujas laukus un lai kahrtigos kapos paglabatu krituſchos. Pee ſcha darba teek ſaiſtiti weetejee ſpehki.

Pariſê, 30. now. Wiſàs Franzijas baſnizàs notureta ſwiniga beewkalpoſchana un aiſluhgums par uſwaru. Tautas weetneezu nama preſidents Deſchanels eewainots nelaimes gadadijumâ ar automobili.

— Franzijas kara miniſtrs noſuhtija laimes wehlejumu ſerbu armijai leelàs uſwaras gadijumâ.

— Republikas preſidents aiſbrauza uſ Reimſu.

Riga.

IV. Latweeschu Mahkfleneeku isstahde.

30. nowembrî notika Latw. Mahkflas Weizinaschanas isstahdes atklahschana, Terbatas eelâ Nr. 1/8, Elisabetes eelas stuhrî. Isstahdê peedalas leels mahkflineeku kaits un ta apsola wehrtigu mahkflas baudijumu. Nelaika W. Matweja peeminai weltitâ nodalâ atrodas kahdas 170 glesnas, kuras sakahrtojis un eewadijis ar ihsu apzerejumu tehlneeks T. Sakkalns. No isstahdes eenahkuma puse nahk kareiwjeem par labu. Isstahde buhs atwehrta katru deenu no pllst. 10—4 Eeejas maksa 30 kap., skolneekeem 15 kap., beebreem eeeja brihwa.

Diwi wilzeeni ar eewainoteem 29. now. atkal atbrauza Rigâ no Polijas kara lauka. p.

Strahdneeki kareiwjeem. „Salamandra" fabrikas strahdneeki un eerehdni seedo kareiwjeem 20 mahrzinas tabakas un 34,940 papirosus. „Uniona" fabrikas strahdneeki, kalpotaji un eerehdni kareiwjeem seedo 150 mahrzinas tabakas, bet fabrikas direkzija, kalpotaji un eerehdni — ap 330 rbl. p.

Maschinisteem noleegts dot stiprus signalus no lokomotiwem wilzeeneem stozijâ „Riga I." peenahkot, lai netrauzetu eewainotos kareiwjus, kuri atrodas dselsszeleneeku lasaretê schis stazijas otrâ stahwâ. p.

Weetejo dselsszeln darbnizâs, kuram sahkotees, tika noleegts peenemt jaunus amatneekus un strahdneekus. Tagad schis nihkojums atzelts, un Latvees pehz wajadsibas, atkal teek peenemti tikai amatneeki, kâ strahdneeki. p.

Jelgawa.

Preekschlasijums. Schurnalista J. Drumwas preekschlasijums „Kruschoka" sahkê pagahjuschos sestdeen par wina guhsteezibas peedsihwojumeem Wahzijâ bija peewilzis tikai mas klausitaju. Preekschlasijums ari nesneedsa neka daudz wairak, kas jau senak nebuhtu finams no awischu sinojumeem. Daschas weetas tomehr bija deesgan saistoschas un sihmigas sewischki zaur to, ka tagadejâ Wahzijâ gandrihs weenigee labeezilweki ir tureenes sozialdemokrati un schihdi, kuri nepawisam negribejuschi un ari tagad wehl negribot kara un isturotees loti schehlsirdigi pret Kreewijas guhstekneem, kâ to preekschlasitajs pats peedsihwojis pee sawas personas. Atteezibâ uz to kara „negribeschanu", schis apgalwojums gan ihsti „neschtimê" ar fakteem, jo wiseem finams, ka sozialdemokrati wahzu armijâ tikpat duhschigi kaujas pret eenaidneeku un tikpat duhschigi laupa un slepkawo eenaidneeka semê, kâ winu „birgeliskee" kara beedri. Tapat wiseem finams, ka taisni schihduawises ar „Berliner Tageblatt" preekschgalâ wisnegehligakâ kahrtâ rihdijuschas uskaru un sneeguschas wistrakakâs melu sinas par wahzu „uswaram" un isdomatu eenaidneeka satreekschanu. Sozialdemokrati ari walsts seimâ weenbalsigi balsojuschi par kara krediteem. — Bet ko tur war darit pret simpatijam! —..—

Muskas preekschnesumi eewainoteem kareiwjeem. Jelgawas Laukfaimneezibas skolas puhteju orkestris 30. now. atkal apmekleja eewainotos kareiwjus lasaretês un nesa teem preekschâ daschus muskas gabalus. Redsams, ka eewainoteem tehwijas sargeem wisi pehz eespehjas grib parahdit sawu lihdsjuhtibu ar ko nu katris spehj to darit. X.

Paschnahwibas mehginajums. Pee Drikses tilta uz postena stahwoschais gorodowojs pamanija 26. nowembrî, ap pulksten 1/29 no rihta, ka kahda seewiete usnahk no pils puses uz mineto tiltu, noleek sawu mehteli uz tilta mergàm un ateet atpakal. Gribedams redset, kur seewiete palikusi, tas dodas ari uz to pusi un, nonahzis lihds pus tiltam, redz, ka seewiete, augschpus ta eelekusi upê. Stahwà un gludi isbrugetâ krasta behl newaredams slikonei zitadi peekluht, tas sadabuja garu kahrti un ar tàs palihdsibu iswilka paschnahwneezi jau bessamanas stahwokli no uhdena. Pehz ilgakàm puhlem to atdsihwinaja. Paschnahwneeze israhdijàs par kahdas weetejàs eestahdes sinneescha seewu, 25 g. wezo Helenu S. Paschnahwibas zehlons wehl nesinams. Ismekleschanu turpina.

Atbildigais redaktors: N. Purinsch.

Isdeweja: Sabeedriba „Latweeschu Awises".

Печатать разрѣшается. Митава 1 дек. 1914.

Dr. med. E. Jansons,
spezialists (10)
azu slimibâs,
Rigâ, Terbatas eelâ Nr. 1.
Telefons 8738.
Peenem no 10—12 un no 5—6.

Laukfaimneeks, 745-3 sawâ 40 dsihw. gadâ, esmu apnehmees eebraukt laulibas astâ. Tapehz to dahmu, lihds manam wezumam, kurai patikschana laukfaimneezibâ, un kuza nopeetni wehletos mani schajâ zelâ pawadit, laipni luhdsu usdot sawu pareizo adresi ar dsihwes apraksts, dehl tuwakas eepasischanas, schàs awises ekspedizijâ sem „Laukfaimneeka". NB. Kapitals manteeku ismaksat buhtu wehlams. Klusu zeeschana goda leeta.

Inscheneers
wajadsigs kulturtechniska biroja wadischanai. Alga lihds 3000 rbl. par gadu. Japeeteizas pee Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas, Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 44.

Dsihwoju tagad
Petera eelâ 17.
Drehbneeks A. Jansons.

Behrnu meita
war peeteiktees **Leizingera konditorejâ,** Ejera un Strihwern eelas stuhri.

Walles pagasta rakstwedim ir wajadsigs **labi eestrahdajees un ustizams**
palihgs
Peeteikschanas rakstiski — Вальгоф, Курл. губ. Alga 10—15 rbl. mehnesi, pee brihwas usturas.

Daschadu sistemu
motorus
pahrlabo un pahrtaisa
O. Saddes
maschinu fabrikâ, Jelgawâ.

Behnes un Kruhschkalnes muischu meschi masakos gabalos nozirschanai
tiks isdoti
Behnes muischâ **9. dezembri** sch. g., pulkst. 12 deenâ. (734-2)

Seemas swehtku sesonai!
Bukskinus, mehteln drehbes,
Melnas un krahsainas wilnas kleischu drehbes,
Wilnas bluhsu drehbes, kostinu drehbes
par eewehrojami paseminatàm zenam
M. Kantor, Jelgawâ, Leelajâ eelâ 11
Telefons 790.

„Latweeschu Awises"

ar 1915. gadu ussahk sawu dewindesmitzeturto gada gahjumu kâ pirmais un wezakais latweeschu laikraksts.

„Latweeschu Awises" isnahk katru deenu, tà tad ari swehtdeenàs, reisâ **Rigâ** un **Jelgawâ**.

„Latweeschu Awises" sawâ politiskajâ dalâ sneedz ihsus, kodoligus apzerejumus par wiseem eewehrojameem notikumeem Kreewijas un ahrsemju politiskâ, sabeedriskâ un saimneezisklâ dsihwê, bet sewischku wehribu peegreesch **Latwijai** un **Latweeschu tautas wajadsibam**, ihpaschi **lauku dsihwei**, to wispusigi apgaismojot.

„Latweeschu Awises" strahdà **dsimtenes labâ**, meklè zeklus, pa kureem west sawus lasitajus pee materialas un garigas labklahjibas, pretim gaischakai nahkotnei.

„Latweeschu Awises" sawâ feletonâ sneedz interesantus stahstus un romanus leetderigam laika kaweklim, bet **literarisskajâ peelikumâ** ihsakus stahstinus un siniskus rakstus, kà ari dsejas.

„Latweeschu Awises" **„Wasnizas un Skolas"** peelikums ir weltits muhsu draudses dsihwes un wajadsibu apskatischanai, apzerejumeem par jaunakeem wirseeneem audsinaschanâ, pee kam stingri peeturas pee prinzipa: **skola preeksch dsihwes.**

„Latweeschu Awises" strahdà weseligi progresiwâ garâ. Winas slejàs katrs lasitajs atrabis atbildi uz daudsajeem jautajumeem, kurus tagad katru deenu usstahda dsihwe gan sabeedribâ, gan politikâ, gan saimneezibâ, mahkslâ u. t. t.

„Latweeschu Awises" jau strahdà pahri dewitam gadu desmitam sawu nopeetno darbu un ta ir labakà leeziba par winu weseligo garu un plascho peekrischanu, ko tàs eegumuschas.

„Latweeschu Awises" tagadejâ kara laikâ pasneedz **wisjaunakàs** un **droschakàs, tikai no oficialeem awoteem smeltas, sinas.**

Aboneschanas maksa:

Ekspedizijâ un isdalamàs weetàs nonemot:		Pa pastu un mahjàs peesuhtot:		Uz ahrsemem;	
par 1 gadu	2 rbl. 20 kap.	par 1 gadu	3 rbl. — kap.	par 1 gadu	10 rbl. — kap.
„ 1/2 „	1 „ 20 „	„ 1/2 „	1 „ 60 „	„ 1/2 „	5 „ 80 „
„ 1/4 „	— „ 60 „	„ 1/4 „	— „ 90 „	„ 1/4 „	3 „ 50 „
„ 1 mehnesi	— „ 25 „	„ 1 mehnesi	— „ 40 „	„ 1 mehnesi	— „ 80 „

Numurs maksà 1 kap.

Sludinajumi: preekschpusê 30 kap., pehz teksta 10 kap. rindinâ. — Adreses maina 10 kap. Eewehrojot awises leelo abonentu skaitu **luhdsam pasteilejumus uz 1915. gadu isdarit pee laika.**

„Latweeschu Awises" **Redakzija un ekspedizija:** Jelgawâ, Katolu eelâ 44, pasta kaste 17, tahlrunis 981; **Kantoris Rigâ,** Walnu eelâ 30, pasta kast. 286, tahlrunis 8260.

Isdeweja: **Sabeedriba „Latweeschu Awises".**

Drukats Grahmatu tirdz. Sabedr. drukotawê, Jelgawâ.